

CLUB DE LECTURA

Curs 2024-2025

Mercè Rodoreda

Jardí vora el mar



Tertúlia: dilluns 13 de gener a les 19:30h

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT
FIGUERES

Figueres  Cultura

 Biblioteques
Diputació de Girona

 Biblioteques
Públiques
de Catalunya

L'AUTORA



Mercè Rodoreda i Gurguí és la novel·lista més llegida de la literatura catalana i la més traduïda a altres llengües. Va néixer al barri de Sant Gervasi, a Barcelona, el 1908 i va morir a Girona el 1983. Als vint anys es va casar amb el seu oncle matern, amb qui tingué el seu únic fill, Jordi. Durant la Guerra Civil (1936-39) treballà per la Generalitat republicana, per això, acabada aquesta, s'exilià primer a França i després, a Ginebra. Al 1973 tornà a Catalunya i s'establí a Romanyà de la Selva.

Va rebre, entre molts altres reconeixements, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Com a narradora, se centra en les relacions entre homes i dones, presentades com a insatisfactòries i frustrants, sempre des del punt de vista de la dona, indefensa en un món d'homes. Se'n desprèn una visió profundament pessimista i desencisada de la vida. Utilitza la tècnica de l'escriptura parlada (monòleg interior narrat) des de la psicologia de les seves protagonistes, fet que destaca la manca de comunicació amb el seu entorn.

De les novel·les publicades abans de la guerra, només en va salvar *Aloma* (1938), que havia obtingut el Premi Crexells el 1937, que va refer completament. És la més autobiogràfica de les seves obres.

El 1957 guanyà el Premi Víctor Català amb *Vint-i-dos contes* (1958).

El reconeixement públic li va arribar amb *La plaça del diamant* (1962), de la qual es va fer la versió cinematogràfica dirigida per Francesc Bellmunt. La van seguir *El carrer de les camèlies* (1966), *Jardí vora el mar* (1967) i *Mirall trencat* (1974).

També va escriure contes, recollits en diversos volums, teatre i poesia, però de tota la seva producció, la crítica n'ha destacat la narrativa.

Quanta, quanta guerra i *La mort i la primavera*, que l'autora va deixar inacabada, palesen un gir en la seva trajectòria marcat, per una banda, per l'augment de la fantasia, de la imaginació i del simbolisme, que ja havia iniciat en alguns contes, i per una altra, per la presència aclaparadora de la mort com a tema.

L'OBRA:

***Jardí vora el mar* (1967)**

En aquesta novel·la, Mercè Rodoreda emprà una tècnica narrativa que difereix dels relats precedents: és protagonitzada per un personatge masculí (un jardiner, sense nom conegut) que, a manera de testimoni, relata els esdeveniments de la casa on treballa i dels veïns. Aquesta característica confereix distanciament a la narració ja que qui ens ho explica és un subjecte aliè als esdeveniments, que va seguint des de fora, com si els observés a través d'una càmera.

La botànica hi té una gran importància. La mateixa autora en parla al *Pròleg de Mirall trencat*: "Vinculada a les flors, sense flors durant anys, vaig sentir la necessitat de parlar de flors i que el meu protagonista fos un jardiner. Un jardiner és una persona diferent de les altres i això ens ve de tractar amb les flors".

I encara hi afegeix: "*Jardí vora el mar*, la darrera publicada de les meves novel·les, cronològicament la primera que vaig escriure després del gran marasme, per a mi és important perquè obre el camí a les altres. Desig de superació, plaer d'escriure, deixar-me creure que encara en sabia una mica, que podia anar més lluny, que els meus anhels d'adolescent no havien mort."

Al postfaci d'una de les edicions de l'obra, Toni Sala diu: "Són sis estius, una infinitat de plantes i una de les novel·les més belles que va escriure Mercè Rodoreda. La veu que hi parla és la del jardiner d'una casa rica d'estiueig que observa la vida que l'envolta: la del jardí i la dels amos de la casa, amb els amics de cada any, les festes extravagants, el servei podrit de xafarderies, els animals

més o menys domèstics que els entretenen i uns nous veïns que remouran el passat i posaran en marxa tot un drama sentimental."

Escrita l'any 1959 a Ginebra, en només quinze dies, revisada set anys més tard i publicada just després de *El carrer de les Camèlies*, *Jardí vora el mar* és la novel·la menys llegida de Rodoreda.

Armand Obiols (pseudònim de Joan Prat, parella de l'escriptora), crític d'allò més exigent, va dir d'aquest llibre: "L'estil és esplèndid de dalt a baix. Alguns personatges queden gravats per sempre i algunes escenes són absolutament de primeríssima categoria. No hi ha ningú a Catalunya capaç d'escriure una novel·la com aquesta."

La mirada del jardiner a vegades és irònica, a vegades desmitificadora i sovint pragmàtica i realista. Té una visió del món profundament antisentimental. I utilitza un llenguatge col·loquial que és un dels seus millors encerts d'estil. Fa servir constantment frases fetes i expressions populars. En definitiva, ens trobem davant d'un llenguatge més subjectiu, més senzill, més sensorial.

També hi apareixen, com a les altres obres de Rodoreda, temes recurrents com la constatació que l'amor és una idealització, una aspiració impossible de l'ésser humà, en què sempre es fracassa, i com a resultat d'aquest fracàs, apareix el suïcidi; el rebuig de la maternitat; l'ascensió social mitjançant el matrimoni; la importància dels diners: el materialisme i el pragmatisme; l'erotisme representat per personatges exòtics; la profunda passió pel món vegetal, pel jardí que s'acaba assimilant amb el paradís perdut i enyorat de la infantesa; la presència d'elements simbòlics.